

1.02 Pregledni znanstveni članek

UDK 908(497.4)(075.2)"1945/2005"

Prejeto: 7. 5. 2008

Danijela Trškan

dr., izr. prof. za didaktiko zgodovine, Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana
e-pošta: danijela.trskan@guest.arnes.si

Krajevna zgodovina v osnovnošolskih učbenikih za zgodovino 1945–2005

IZVLEČEK

Prispevek prikazuje rezultate teoretične zgodovinske raziskave, v kateri je avtorica poskušala ugotoviti, v kolikšni meri je bila krajevna zgodovina navzoča v osnovnošolskih učbenikih za zgodovino, ki so izšli med letoma 1945 in 2005. Ugotavlja, da je bila krajevna zgodovina že navzoča v posameznih učbenikih, in sicer pri različnih nalogah, dodatnem pisnem gradivu, kot slikovno gradivo ali v okviru učbeniškega besedila, vendar pa je bila skromna. Zato predlaga, da bi bilo v prihodnosti potrebno tudi krajevni zgodovini v osnovnošolskih učbenikih za zgodovino nameniti bistveno več pozornosti.

KLJUČNE BESEDE

osnovna šola, učbeniki, zgodovina, krajevna zgodovina, domači kraj

SUMMARY

LOCAL HISTORY IN PRIMARY SCHOOL TEXT-BOOKS FOR HISTORY 1945–2005

The contribution presents the results of a theoretical historical research in which the authoress attempted to find out to what extent local history was present in primary school text-books for history, published between the years 1945 and 2005. She ascertains that local history was present in separate text-books, that is, with different tasks, in additional written material, as image materials or within the frame of the text-book but in a modest extent. Therefore she proposes that in the future, local history should be given essentially more attention in primary school text-books for history.

KEY WORDS

Primary school, text-books, history, local history, home place

Uvodna predstavitev teoretične zgodovinske raziskave

Sistematično uvajanje učencev v preteklost in spoznavanje zgodovinskih vsebin, ki so se nanašale tudi na krajevno zgodovino, je bilo v osnovnih šolah od leta 1945 do leta 2005 pri predmetih: spoznavanje narave in družbe ter spoznavanje okolja (1., 2. in 3. razred); spoznavanje družbe in družba (4. in 5. razred) ter pri zgodovini (6. do 8. razred oz. 6. do 9. razred).

Že Demarin je svetoval učiteljem, da bi obdelovali zgodovinsko snov v zgodovinskih slikah domačega kraja oz. bi morali "osvetliti zgodovinski dogodek z izbranimi literarno umetniškimi odlomki, članki in pesmimi, prikazati ga s primernimi ilustracijami ter pri tem po možnosti uporabljati ustno izročilo, zgodovinske spomenike in druge zgodovinske objekte."¹ Ravno tako je bil mnenja, da naj bi bil domači kraj, v katerem so se učenci rodili in v njem preživeli svoje otroštvo, izhodišče za zgodovinski pouk v nižjih razredih osnovne šole.² Učitelji pa naj bi pazili na to, da bi učence seznanili s preteklostjo domačega kraja in njegovimi najznačilnejšimi dogodki. V primeru majhnega kraja bi lahko učitelji razširili zgodovinske vsebine na večji obseg oz. še na drugi najbližji kraj. V primeru večjega kraja pa naj bi učitelji iz obilice gradiva izbrali npr. samo en dogodek, ki bi nudil vse elemente za razumevanje preteklosti domačega kraja.³

Tudi Zgonik je predlagal, da bi učitelji svoje strokovno znanje razširili še na širšo pokrajino: "Na lokalno zgodovino je treba gledati iz širšega zornega kota naravne regije ali historične dežele. Iskanje in ugotavljanje notranjih zvez in vplivov širših geografskih in zgodovinskih činiteljev ter drugih elementov vodi učitelja zgodovine do koristnega sintetiziranja virov v regionalno zgodovinskem smislu."⁴

Weber pa je menil, da preučevanje domačega kraja ni samo za razredno stopnjo (od 1. do 4. razreda osemletke), ampak je pomembno tudi za predmetno stopnjo (od 5. do 8. razreda osemletke): "Domači prag je za učenca na razredni stopnji osnovne šole didaktično, metodično, psihološko in stvarno izhodišče, na katerem lahko gradimo hitrejšo, boljše in natančnejše umevanje ter doživljanje pojavov v širšem prostoru in času. /.../ Vedeti je treba, da na predmetni stopnji krajevna zgodovina ni cilj, ampak sredstvo za doseg cilja, to je zgodovinske sistematike. Ob proučevanju krajevne zgodovine se učenci hitreje in laže usposobijo za globljo

in dosledno povezavo s širšimi zgodovinskimi pojavi ter njihovo strnitev v logično, pregledno celoto."⁵

Da bi ugotovili, kolikšna je bila vloga krajevne zgodovine v osnovnošolskih učbenikih za zgodovino od leta 1945 do leta 2005, smo si zastavili štiri raziskovalna vprašanja, in sicer: Ali se naslovi poglavij in tem nanašajo na slovenske kraje?; Ali se slikovno gradivo navezuje na slovenske kraje?; Ali se dodatno pisno gradivo navezuje na krajevno zgodovino?; Katere naloge se nanašajo na domači kraj?

Za učbenike smo izbrali naslednje elemente za komparativno analizo⁶ in vrednotenje vsebine: učbeniško kazalo, slikovno in pisno gradivo ter naloge.⁷ Poiskali smo vse dostopne slovenske zgodovinske učbenike, ki so izšli od leta 1945 do leta 2005 ter v raziskavo vključili 29 učbenikov za osnovno šolo, ki so predstavljeni v nadaljevanju. Ugotovili smo, da je bil prvi osnovnošolski učbenik po drugi svetovni vojni objavljen šele leta 1952. Največ osnovnošolskih učbenikov hrani Slovenski šolski muzej v Ljubljani. Novejše učbenike pa imajo tudi druge knjižnice v Sloveniji, zlasti Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani idr.

Predstavitev zgodovinskih učbenikov, vključenih v raziskavo

V nadaljevanju je predstavljen seznam osnovnošolskih učbenikov za zgodovino. Leto izdaje učbenikov se pri analizi in interpretaciji odgovorov na raziskovalna vprašanja upošteva in je navedeno v oklepaju pri primerjavi učbenikov.

Weber je zgodovinske učbenike 20. stoletja razdelil v štiri obdobja glede na vsebinsko, stilno, metodično in grafično oblikovanost. Tako je učbenike do leta 1945 razdelil v eno obdobje (pripovedni učbeniki), po letu 1945 pa v tri obdobja, in sicer v obdobje od leta 1945 do leta 1968 (tradicionalni učbeniki), obdobje od leta 1968 do leta 1985 (poldelovni učbeniki, skupaj z zgodovinsko čitanko in atlasom) ter obdobje po letu 1985 (delovni učbeniki, skupaj z delovnim zvezkom in integralni 'vseobsegajoči' učbeniki).⁸

1 Demarin, *Pouk zgodovine v osnovni šoli*, str. 118.

2 Prav tam.

3 Prav tam, str. 119.

4 Zgonik, *Zgodovina v sodobni šoli*, str. 332.

5 Weber, *Teorija in praksa pouka zgodovine v osnovni šoli*, str. 13.

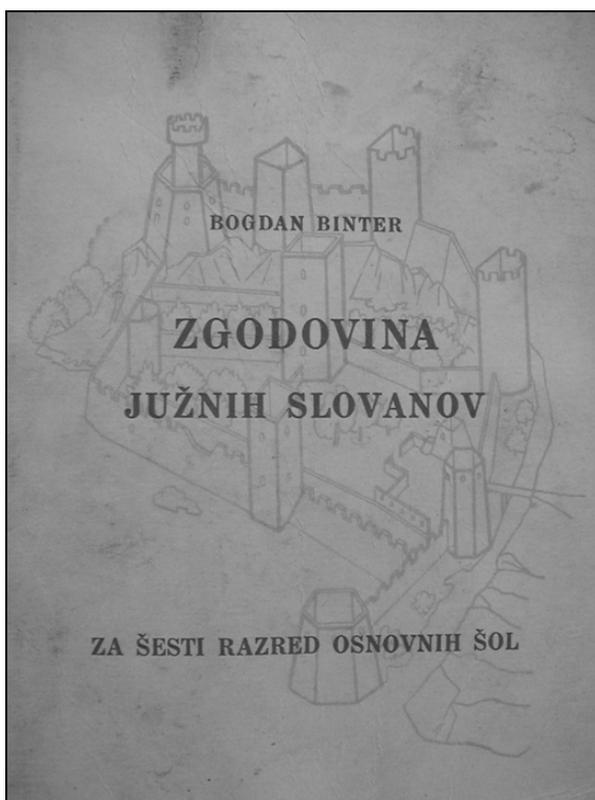
6 Tehnika analize je po: Cencič, *Raziskovanje šolske zgodovine*, str. 13–18.

7 Slikovno gradivo, dodatno pisno gradivo in naloge so najpogostejši elementi učbenika, poleg učbeniškega besedila. Po: Trškan, *Metodična struktura sodobnih srednješolskih učbenikov za zgodovino*, str. 467–469.

8 Weber, *Od tradicionalnega do integralnega učbenika zgodovine*, str. 184.

Leto izdaje	Učbeniki za osnovne šole, ki so izšli od leta 1952 do leta 2005
1952	Pečnik, Marija; Pogačnik, Janko; Roš, Fran: <i>Zgodovina za osnovne šole</i> . Ljubljana : DZS, 1952.
1958	Gestrin, Ferdo; Hainz, Jože; Mikuž, Metod: <i>Zgodovina za VIII. razred osnovne šole</i> . Ljubljana : MK, 1958.
1959	Binter, Bogdan: <i>Zgodovina južnih Slovanov za šesti razred osnovnih šol</i> . Ljubljana : DZS, 1959.
1960	Petauer, Leopold: <i>Zgodovinska učna snov za šesti razred osnovnih šol</i> . I. snopič. Ljubljana : DZS, 1960.
1963a	Metelko, Antonija: <i>Zgodovina za šesti razred osnovne šole</i> . Ljubljana : DZS, 1963.
1963b	Grobelnik, Ivan: <i>Zgodovina za sedmi razred osnovnih šol</i> . Ljubljana : DZS, 1963.
1969	Škerl, France: <i>Zgodovina za osmi razred osnovnih šol</i> . Ljubljana : DZS, 1969.
1971	Metelko, Antonija: <i>Zgodovina za šesti razred osnovne šole</i> . Druga, predelana izdaja. Ljubljana : DZS, 1971.
1973	Melik, Vasilij; Gestrin, Ferdo: <i>Zgodovina za sedmi razred</i> . Ljubljana : DZS, 1973.
1974	Metelko, Antonija: <i>Zgodovina za šesti razred osnovne šole</i> . Tretja, predelana izdaja. Ljubljana : DZS, 1974.
1976	Božič, Branko; Weber, Tomaž: <i>Zgodovina za šesti razred</i> . Ljubljana : DZS, 1976.
1978	Božič, Branko; Weber, Tomaž: <i>Zgodovina za osmi razred</i> . Ljubljana : DZS, 1978.
1986	Gestrin, Ferdo; Melik, Vasilij: <i>Zgodovina 7</i> . Ljubljana : DZS, 1986.
1990a	Božič, Branko; Weber, Tomaž: <i>Zgodovina 6</i> . Ljubljana : DZS, 1990.
1990b	Božič, Branko; Weber, Tomaž: <i>Zgodovina 8. 3.</i> , delno dopolnjen natis. Ljubljana : DZS, 1990.
1993	Nešović, Branimir; Prunk, Janko: <i>20. stoletje. Zgodovina za 8. razred osnovne šole</i> . Ljubljana : DZS, 1993.
1994	Janša-Zorn, Olga; Mihelič, Darja: <i>Stari in srednji vek: zgodovina za 6. razred osnovne šole</i> . Ljubljana : DZS, 1994.
1995	Zvanut, Maja; Vodopivec, Peter: <i>Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. razred osnovne šole</i> . Ljubljana : Mihelač in Nešović, 1995.
1997	Kern, Ana Nuša; Nečak, Dušan; Repe, Božo: <i>Naše stoletje: zgodovina za 8. razred osnovne šole</i> . Ljubljana : Modrijan, 1997.
1998	Dolenc, Ervin; Gabrič, Aleš; Rode, Marjan: <i>Koraki v času – 20. stoletje: zgodovina za 8. razred</i> . Ljubljana : DZS, 1998.
2000a	Cvirn, Janez; Hriberšek Balkovec, Elizabeta; Studen, Andrej: <i>Koraki v času. Novi vek. Zgodovina za 7. razred osemletke</i> . Ljubljana : DZS, 2000.
2000b	Zvanut, Maja; Vodopivec, Peter: <i>Vzpon meščanstva: zgodovina za 8. razred devetletne osnovne šole</i> . Ljubljana : Modrijan, 2000.
2001	Janša-Zorn, Olga; Mihelič, Darja: <i>Stari in srednji vek: zgodovina za 6. razred osnovne šole</i> . Četrta popravljena izdaja. Ljubljana : DZS, 2001.
2002	Dolenc, Ervin; Gabrič, Aleš; Rode, Marjan: <i>Koraki v času. 20 stoletje: zgodovina za 8. razred osemletke in 9. razred devetletke</i> . Ljubljana : DZS, 2002.
2003	Simonič Mervic, Karmen: <i>Stari svet: zgodovina za 7. razred devetletne osnovne šole</i> . Ljubljana : Modrijan, 2003.
2004a	Janša-Zorn, Olga; Kastelic, Ana; Škraba, Gabrijela: <i>Spoznavajmo zgodovino. Zgodovina za 6. razred devetletne osnovne šole</i> . Ljubljana : Modrijan, 2004.
2004b	Rode, Marjan; Tawitian, Elissa: <i>Prvi koraki v preteklost: Zgodovina za 6. razred devetletke</i> . Ljubljana : DZS, 2004.
2005a	Razpotnik, Jelka; Snoj, Damjan: <i>Raziskujem preteklost 9. Učbenik za 9. razred osnovne šole</i> . Ljubljana : Rokus, 2005.
2005b	Janša-Zorn, Olga; Mihelič, Darja: <i>Koraki v času. Od prazgodovine skozi stari in srednji vek. Učbenik za 7. razred devetletke</i> . Ljubljana : DZS, 2005.

Preglednica 1: Seznam zgodovinskih učbenikov za osnovne šole

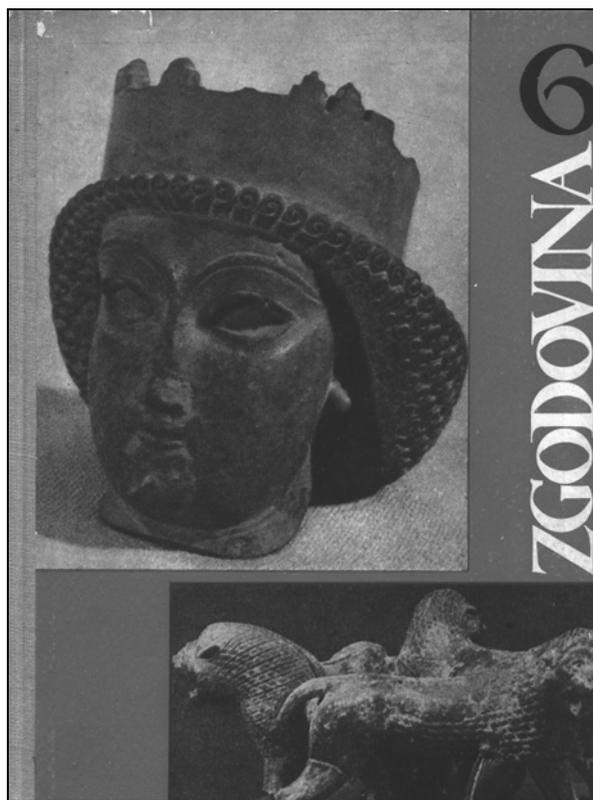
Naslovnica učbenika za 6. razred osnovne šole iz leta 1959 (Binter, Zgodovina južnih Slovanov za šesti razred osnovnih šol).

Večje spremembe v izdajanju osnovnošolskih učbenikov so bile po sprejetju splošnega zakona o šolstvu leta 1958, ki je uvedel enotno osemletno osnovno šolo. Po tem letu so izšli vsi učbeniki za vse razrede v osemletni osnovni šoli, ki so imeli več izdaj. Manjše spremembe v osnovnošolskih učbenikih so bile od leta 1986 do leta 1990. Po osamosvojitvi Slovenije pa so od leta 1993 začeli izhajati prenovljeni in posodobljeni učbeniki za vse razrede v osnovni šoli. Po letu 1993 je nastala tudi večja izbira učbenikov, saj so učbenike izdajale založbe DZS, Modrijan in Rokus.

Krajevna zgodovina v zgodovinskih učbenikih

V vseh osnovnošolskih učbenikih za zgodovino smo pregledali naslove poglavij in tem v kazalu, da bi ugotovili, kateri naslovi se lahko nanašajo na krajevno zgodovino oz. na slovenske kraje.

Ugotovili smo, da se le poglavji Kulturna dediščina, šege in navade (2004a) in Kulturna dediščina (2004b) nanašata na krajevno zgodovino. Ostala poglavja pa so bolj splošna in bi se lahko nanašala tudi na krajevno zgodovino, npr.: Rimljani v naših krajih (1952), Naši predniki v srednjem veku (2003), Načini življenja (2004b), Način življenja

Naslovnica učbenika za 6. razred osnovne šole iz leta 1963 (Metelko, Zgodovina za šesti razred osnovne šole).

(2004a), Nastanek in razvoj mest in meščanstva (1963a, 1971, 1974), Nastanek in razvoj mest (1976).

Teme, ki se v učbenikih lahko navezujejo na slovenske kraje, so: Prazgodovinski človek na ozemlju naše države (2003), Naše ozemlje v dobi kovin (1974), Slovensko ozemlje v dobi kovin (1971), Prazgodovinska najdišča na ozemlju naše domovine (1990a), Naši kraji pod rimsko oblastjo (1960), Naši kraji v času Rimljanov (2003), Rimljani zasedejo naše kraje, Srednjeveško mesto – novost v evropskem in slovenskem prostoru (2005b), Življenje v vzhodnih Alpah (1994, 2001), Življenje alpskih Slovanov (2003), Slovenci pod vladjo tujih fevdalcev (1959), Mesta na Slovenskem (1971, 1974), Prva mesta na Slovenskem (2003), Slovenci v drugi polovici 19. stol. (2000b), Slovenski vsakdanjik (med obema vojnama) (1998, 2002), Kako so živeli in ustvarjali Slovenci v času med obema vojnama (2005a), Vojni vsakdanjik (med drugo svetovno vojno) (1997), Življenje med vojno (v drugi svetovni vojni) (1998, 2002), Kakšno je bilo življenje med vojno (drugo svetovno vojno) (2005a), Življenje v prvih povojnih letih (po drugi svetovni vojni) (1997), Ko smo pili kokto in poslušali Kameleone (po drugi svetovni vojni) (2005a), Življenje na up

Naslovnica učbenika za 7. razred osnovne šole iz leta 1973 (Melik, Gestrin, Zgodovina za sedmi razred).

(po Titu) (1993). Najbolj pa se navezujejo teme kot so: Ljudske šege in navade, Šege in navade življenjskega kroga (2004a), Kulturna dediščina, Ljudska umetnost, Šege, navade, jedi (2004b).

Poleg navedenih tem lahko dodamo še teme, ki bi se lahko nanašale na katerikoli domači kraj: Življenje v starejši kameni dobi, Življenje v mlajši kameni dobi, Življenje v kovinskih dobah (2003), Družina v starem veku, Družina v srednjem in novem veku (2004a), Življenje na gradovih, Življenje v samostanih, Kmečko življenje (2003), Vsakdanje življenje v srednjem veku, Življenje na vasi, Vsakdanjik na deželi, Kako so živeli meščani? (2005b), Življenje v mestih (1963a, 1974, 1976, 2003), Kako so živeli (barok in absolutizem) (1995, 2000b), Družina, otroštvo in šola v 19. stoletju (2000b), Naselja skozi čas, Družina, Položaj žensk, Otroštvo, Otroci danes (2004b).

Odgovori na 1. raziskovalno vprašanje: Ali se naslovi poglavij in tem nanašajo na slovenske kraje? kažejo, da se le dve poglavji nanašata na krajevno zgodovino, več pa je poglavij in zlasti tem, ki se lahko navezujejo na krajevno zgodovino v osnovnošolskih učbenikih za zgodovino.

Glede na kazalo poglavij bi se krajevna zgodovina vključila zlasti v tiste vsebine, ki se nanašajo na

Naslovnica učbenika za 7. razred osnovne šole iz leta 1986 (Gestrin, Melik, Zgodovina 7).

vsakdanje življenje in način življenja v določenih obdobjih ali pa na kulturno dediščino. Glede na kazalo tem pa predvsem pri temah, ki se nanašajo na življenje določenih skupin ali slojev (npr. meščanov, kmetov, fevdalcev, prazgodovinskega človeka), na obdobja (v srednjem veku, konec 19. in začetku 20. stoletja, med obema vojnama, v času prve ali v času druge svetovne vojne, po drugi svetovni vojni) ali na kraj (npr. življenje v mestih, na podeželju, na gradovih).

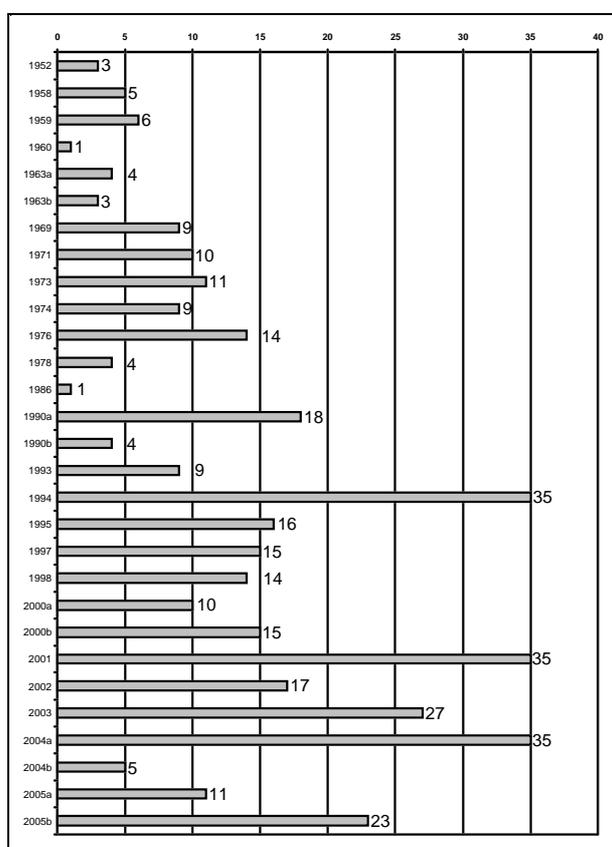
Slikovno gradivo, ki se navezuje na slovenske kraje

Vsi osnovnošolski učbeniki vključujejo slikovno gradivo in tudi slikovno gradivo, ki se navezuje na domači kraj. Med slikovnim gradivom prevladujejo fotografije in umetniške slike, redki so zemljevidi, npr. Najdišča iz prazgodovinske dobe na Slovenskem (1971, 1974).

Najpogosteje nastopajo fotografije kulturnozgodovinskih znamenitosti v krajih: spomeniki, cerkve, gradovi, ulice, trgi, plavži, samostani, tovarne, knjižnice idr. (1994, 1995, 1998, 2001, 2002, 2005b), potem sledijo različne slike krajev oz. upodobitve v preteklosti ali panoramske fotografije

(1997, 2003), bistveno manj pa je materialnih virov oz. najdb in ostankov (2003, 2005b), fotografij pisnih virov in krajevnih dogodkov (1958). Redkeje se pojavljajo fotografije osebnosti, vsakdanji dogodki oz. vsakdanje življenje. Pomen krajevine se kaže tudi v tem, da vsi izbrani učbeniki za osnovno šolo vključujejo vsaj eno slikovno gradivo, ki prikazuje kulturnozgodovinsko znamenitost slovenskega kraja.

V učbenikih se pogosto pojavlja naslednje slikovno gradivo: Potočka zijalka, situla iz Vač, Ptujski grad, mesto Škofja Loka, Marij Pregelj: Zaloška cesta, Ljubljana – 29. 10. 1918, cerkev v Hrastovljah in stavba NUK-a.

Graf: Število slikovnega gradiva v tistih učbenikih, kjer se slikovno gradivo nanaša na krajevno zgodovino (po letnicah izdaje)

Graf prikazuje, da je največ slikovnega gradiva, ki se navezuje na slovenske kraje v učbenikih, ki so izšli od leta 1991 naprej, in to od 20 do 35 slik (1994, 2001, 2003, 2004a, 2005b). Glede na zgodovinska obdobja, so to učbeniki za 6. razred devetletne osnovne šole in za 6. razred osemletke oz. 7. razred devetletke, kar je zelo ustrezno za osnovno šolo.

Največ slikovnega gradiva pri vseh učbenikih se nanaša na Ljubljano, potem na Piran in Ptuj. Kraji,

ki so zastopani v osnovnošolskih učbenikih, pa so še: Maribor, Kranj, Radovljica, Celje, Bled, Hrastovlje, Novo mesto, Škofja Loka, Trbovlje, Velenje, Kočevje, Prevalje, Zagorje, Višnja Gora, Šempeter, Ormož, Kamnik, Kropa, Jesenice, Idrija, Železniki, Tolmin, Naklo, Postojna, Žužemberk, Tržič, Krško, Ajdovščina. Omeniti pa je treba še Vače in Olimje.

Odgovori na 2. raziskovalno vprašanje: Ali se slikovno gradivo navezuje na slovenske kraje? kažejo, da se v vseh osnovnošolskih učbenikih slikovno gradivo tudi navezuje na krajevno zgodovino. Razpon slikovnega gradiva, ki se nanaša na krajevno zgodovino, je bil pred letom 1991 od 1 do 18, po letu 1991 pa od 5 do 35.

Pisno gradivo, ki se navezuje na krajevno zgodovino

Od 29-ih pregledanih učbenikov za osnovno šolo 14 učbenikov poleg učbeniškega besedila ne vključuje posebnega dodatnega pisnega gradiva. Od 15-ih učbenikov le šest učbenikov vključuje tudi krajše odlomke, ki se nanašajo na slovenske kraje oz. krajevno zgodovino, in sicer: V Ljubljani so imeli meščani javna kopališča,⁹ Arheološke najdbe na Slovenskem,¹⁰ Sledovi stare kamene dobe v naši domovini,¹¹ Mlajša kamena doba v naši domovini,¹² Naše ozemlje v dobi kovin,¹³ Iz pritožbe kmetov na blejskem sodišču 1515, Odlomek iz Piranskega statuta,¹⁴ Turjak, Dobrepolje: šege in navade.¹⁵

Preglednica št. 2 prikazuje vključenost oz. navzočnost dodatnega pisnega gradiva v osnovnošolskih učbenikih po letnicah izdaje. Pisno gradivo, ki se nanaša na slovenske kraje, je dodatno označeno. Prazen prostor pomeni, da dodatno pisno gradivo ni vključeno.

Odgovori na 3. raziskovalno vprašanje: Ali se dodatno pisno gradivo navezuje na krajevno zgodovino? kažejo, da je dodatnega pisnega gradiva bistveno manj kot slikovnega gradiva. Tako smo našli krajše odlomke, ki se nanašajo tudi na krajevno zgodovino, le v šestih osnovnošolskih učbenikih.

⁹ Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, str. 95.

¹⁰ Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*. Druga, predelana izdaja, str. 27–28.

¹¹ Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*. Tretja, predelana izdaja, str. 12–13.

¹² Prav tam, 19–20.

¹³ Prav tam, str. 26–27.

¹⁴ Janša-Zom, Mihelič, *Stari in srednji vek*, str. 126; Janša-Zom, Mihelič, *Stari in srednji vek*, Četrta popravljena izdaja, str. 126.

¹⁵ Janša-Zom, Kastelic, Škraba, *Spoznavajmo zgodovino*, str. 76–77.

Učbeniki za zgodovino	Pisno gradivo	
	Leto izdaje	Navzočnost
		Pisno gradivo, ki se nanaša na slovenske kraje
1952		
1958		
1959		
1960		
1963a	✓	✓
1963b		
1969		
1971	✓	✓
1973		
1974	✓	✓
1976		
1978		
1986		
1990a		
1990b		
1993	✓	
1994	✓	✓
1995	✓	
1997	✓	
1998		
2000a	✓	
2000b	✓	
2001	✓	✓
2002		
2003	✓	
2004a	✓	✓
2004b	✓	
2005a	✓	
2005b	✓	

Preglednica 2: Navzočnost pisnega gradiva v osnovnošolskih učbenikih

Naloge, ki se navezujejo na domači kraj

Od 29-ih pregledanih učbenikov za osnovno šolo 4 učbeniki ne vključujejo nalog. Od 25-ih učbenikov le osem učbenikov ne vključuje nalog, ki se navezujejo tudi krajevno zgodovino.

Preglednica št. 3 prikazuje vključenost oz. navzočnost nalog v osnovnošolskih učbenikih in posebej vključenost nalog, ki se nanašajo na krajevno zgodovino. Prazen prostor pomeni, da učbeniki ne vključujejo nalog. Iz preglednice je razvidno, da so imeli vsi osnovnošolski učbeniki vključene naloge od leta 1963 naprej in da so po tem letu redki učbeniki, ki ne bi imeli tudi nalog, nanašajočih se na krajevno zgodovino. Razpon nalog je od 1 do 7, razen v učbeniku iz leta 1993, ki ima 13 nalog in se nanašajo na zgodovino 20. stoletja.

Učbeniki za zgodovino	Naloge	
	Leto izdaje	Navzočnost
		Naloge, ki se nanašajo na krajevno zgodovino
1952		
1958		
1959		
1960		
1963a	✓	✓
1963b	✓	✓
1969	✓	
1971	✓	✓
1973	✓	✓
1974	✓	✓
1976	✓	✓
1978	✓	
1986	✓	✓
1990a	✓	✓
1990b	✓	✓
1993	✓	✓
1994	✓	✓
1995	✓	✓
1997	✓	
1998	✓	
2000a	✓	✓
2000b	✓	✓
2001	✓	✓
2002	✓	
2003	✓	
2004a	✓	✓
2004b	✓	✓
2005a	✓	
2005b	✓	

Preglednica 3: Navzočnost nalog v osnovnošolskih učbenikih

Ostali učbeniki: 1963a, 1990a in 2004a pa imajo sicer od 5 do 7 nalog in se nanašajo na 6. razred osemletke (1963a, 1990a) in šesti razred devetletke (2004a), kar je zelo ustrezno za osnovno šolo.

V nadaljevanju so predstavljene izbrane naloge iz osnovnošolskih učbenikov, ki so razporejene v različne tematske skupine.

Glede na vsebino je največ nalog, ki se nanašajo na kulturnozgodovinske spomenike. V nadaljevanju so naloge predstavljene v kronološkem vrstnem redu:

- "Katero najdišče je najbližje tvojemu domu?" (mlajša kamena doba)¹⁶

¹⁶ Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, Druga, predelana izdaja, str. 19; Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, Tretja, predelana izdaja, str. 20.

- "Katero najdišče je najbližje tvojemu domu?" (kovinske dobe)¹⁷
 - "Obišči najbližji muzej, preglej zbirko iz najstarejše dobe in jo opiši! Zanimaj se, kje so naši te ostanke!"¹⁸
 - "Opiši najdišče, ki je najbližje tvojemu domačemu kraju, navedi najdene predmete."¹⁹
 - "Poizvedi, ali so v bližini tvojega kraja ostanki rimske dobe. Če so, jih opiši."²⁰
 - "Rimski spomeniki iz rimske dobe pri nas."²¹
 - "Ali poznaš rimske umetnostne spomenike na našem ozemlju?"²²
 - "Naštev nekaj gradbenih dosežkov iz rimske dobe na našem ozemlju."²³
 - "Ugotovi rimske ostanke v tvojem kraju!"²⁴
 - "Poznaš v bližini svojega doma kak grad ali razvaline gradu? Oglej si jo! Kateremu zemljiškemu gospodu je pripadalo ozemlje, kjer živiš? Poskusi ugotoviti, kateremu fevdalnemu gospodu ali graščini so pripadali tvoji predniki!"²⁵
 - "Oglej si slike Ljubljane, Škofje Loke in Ptuja. Ugotovi podobo mest in povej, kje so se razvila."²⁶
 - "Poskusi ugotoviti, kje je obstajalo v srednjem veku najbližje mesto! Na kakšnem kraju je nastalo in zakaj prav tam? So morda ohranjeni iz tistih časov še kaki materialni ali pisani spomeniki? Zanimaj se za stare stavbe, kipe, slike v svojem rojstnem kraju! Beri sestavke o likovni umetnosti v mladinskem tisku!"²⁷
 - "Z učiteljem si ogledajte staro mestno jedro!"²⁸
 - "Kulturni spomeniki iz turških časov pri nas."²⁹
 - "Ali je v tvojem kraju kak baročni spomenik? Opiši ga."³⁰
 - "Zanimaj se, ali imate v domačem kraju ali v bližnji okolici stare stavbe, kipe ali slike, koliko so stare? Poskušaj ugotoviti, kdo jih je ustvaril!"³¹
 - "Preglej kulturne spomenike v svojem kraju. Kako so ohranjeni, kako ti skrbiš za našo kulturno dediščino?"³²
 - "Ugotovi v svojem kraju spominska znamenja tega revolucionarnega obdobja. V pomoč ti bodo tudi krajevni zborniki."³³
- Naloge lahko razdelimo še na tiste, ki vključujejo politično zgodovino, družbeno-gospodarsko in kulturno zgodovino domačega kraja.
- Primeri nalog, ki vključujejo politično zgodovino:
- "Kateri deželi je pripadal tvoj rojstni kraj?"³⁴
 - "Pozanimajte se, kako je bilo organizirano politično življenje v vašem okolju, kakšne so bile takratne politične manifestacije, katera društva so delovala itd."³⁵
 - "Ugotovi, kako se je v tvojem kraju razvil NOB leta 1941 in popiši okupatorjeve žrtve (spomeniki NOB, krajevno pokopališče)."³⁶
 - "Ugotovite, pod katero okupacijsko oblast je sodilo vaše območje in se pozanimajte, kakšen je bil okupacijski režim, kako so ga doživljali ljudje?"³⁷
 - "Poizvedi, ali v tvojem okolju kaj vedo o povojnih obračunih s kolaboracionisti. Preudari, kam vodi obračunavanje med ljudmi brez upoštevanja pravnih norm in sodnih postopkov."³⁸
 - "Pozanimaj se za delo klubov OZN v Sloveniji oz. v tvojem kraju."³⁹
 - "Pri starih starših ali drugih sorodnikih se pozanimaj, kako so doživeli obnovo, agrarno reformo, nacionalizacijo. Pogovorite se v razredu o tem, povežite pogovor z vprašanji in dilemami denacionalizacije."⁴⁰
 - "Povprašajte, kako so vaši starejši sorodniki doživljali to obdobje hladne vojne, kakšna je bila zavest o nevarnosti novega spopada svetovnih razsežnosti."⁴¹
 - "Povprašajte starše in se pogovorite o tem, kako so v času zborovanja v Cankarjevem domu 'Za mir in sožitje' doživljali usodo Jugoslavije oziroma krizo medrepubliških odnosov."⁴²
-
- 17 Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, Druga, predelana izdaja, str. 30; Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, Tretja, predelana izdaja, str. 30.
- 18 Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, Tretja, predelana izdaja, str. 20.
- 19 Božič, Weber, *Zgodovina 6*, str. 14.
- 20 Prav tam, str. 65.
- 21 Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, str. 38.
- 22 Prav tam, str. 58.
- 23 Janša-Zorn, Kastelic, Škraba, *Spoznajmo zgodovino*, str. 32.
- 24 Božič, Weber, *Zgodovina za šesti razred*, str. 59.
- 25 Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, str. 91.
- 26 Božič, Weber, *Zgodovina 6*, str. 117.
- 27 Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, str. 101.
- 28 Janša-Zorn, Mihelič, *Stari in srednji vek*, str. 126; Janša-Zorn, Mihelič, Dajša, *Stari in srednji vek*, Četrta popravljen izdaja, str. 126.
- 29 Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, str. 118.
- 30 Žvanut, Vodopivec, *Vzpon meščanstva*, str. 8.
- 31 Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, Tretja, predelana izdaja, str. 153.
- 32 Božič, Weber, *Zgodovina 6*, str. 115.
- 33 Božič, Weber, *Zgodovina 8*, str. 33.
- 34 Metelko, *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*, str. 75.
- 35 Nešović, Prunk, *20. stoletje*, str. 66.
- 36 Božič, Weber, *Zgodovina 8*, str. 93.
- 37 Nešović, Prunk, *20. stoletje*, str. 118.
- 38 Prav tam, str. 153.
- 39 Prav tam, str. 157.
- 40 Prav tam, str. 164.
- 41 Prav tam, str. 183.
- 42 Prav tam, str. 245.

Primeri nalog, ki vključujejo družbeno-gospodarsko zgodovino:

- "Poizvedi, ali so bile v tvojem kraju v preteklosti fužine in manufakture."⁴³
- "Po Krajevnem leksikonu Slovenije ugotovi, kako je v letih 1869 do 1910 naraščalo prebivalstvo v občini ali kraju, kjer živiš."⁴⁴
- "Pozanimajte se v svojem okolju, ali ga je prizadela velika gospodarska kriza, koliko kmetij in podjetij je šlo na boben, koliko ljudi je bilo brez dela, kako je bilo z dninarstvom."⁴⁵
- "Sestavi skico in pokaži na nji tovarne v svojem kraju. Vnesi podatke, kdaj so nastale, kaj v njih izdelujejo, kam izvažajo izdelke in s kakšnimi prometnimi sredstvi prevažajo tovore! Poizvedi, od kod prihajajo delavci, ki v njih delajo! Poizvedi tudi, kdaj je bila napravljena železniška proga, ki pelje skozi domači kraj."⁴⁶
- "Poizvedite doma, kje so starši zaposleni in kako danes upravljajo podjetja, ustanove, zadruga! Ugotovite, kateri so organi upravljanja tam, kjer so starši zaposleni! Naštejte predmete, ki so vaša osebna lastnina!"⁴⁷
- "Pogovorite se o ravni ekološke osveščenosti v vašem okolju."⁴⁸
- "Pozanimaj se, ali je v tvojem okolju zgrajen kak gospodarski objekt v času prvega petletnega plana? Kakšna je njegova današnja usoda?"⁴⁹
- "Kdaj je tvoj kraj dobil moderno vodovodno in kanalizacijsko omrežje?"⁵⁰
- "Poizvedi, katera domača obrt se je do danes ohranila v tvojem kraju."⁵¹

Primeri nalog, ki se nanašajo na kulturno zgodovino:

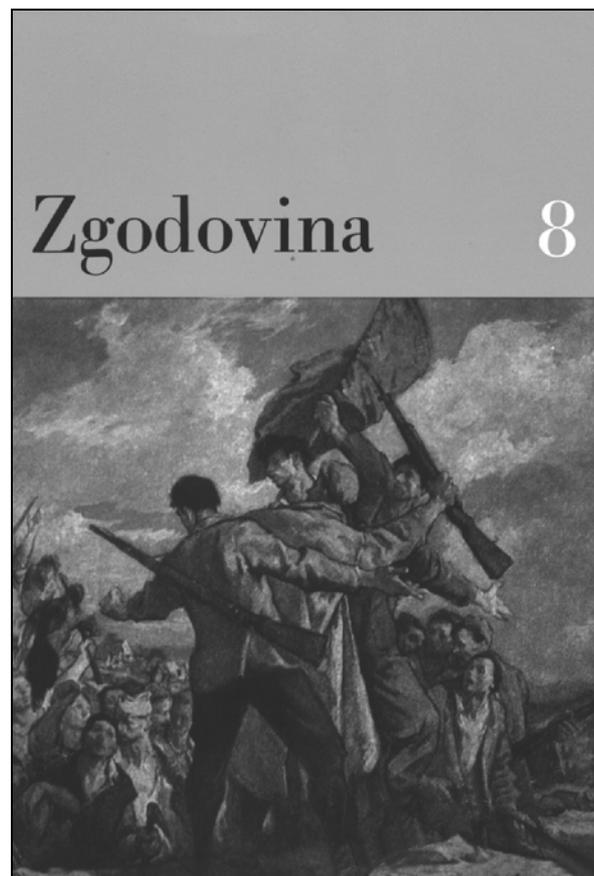
- "Preberi članek o čitalnicah v Sloveniji (Enciklopedija Jugoslavije 2, str. 607); katere so bile najbližje tvojemu domačemu kraju?"⁵²
- "Na šoli preglejte šolske dokumente izpred druge svetovne vojne in se pogovorite o ugotovitvah."⁵³
- "Kako je z vraževerjem dandanes? Kaj lahko ugotovite o njem v svojem okolju?"⁵⁴
- "Poienuj in opiši pustno masko, značilno za tvojo domačo pokrajino. Poizvedi, kako barvajo

in krasijo velikonočne pirhe v tvojem kraju."⁵⁵

V učbenikih nismo zasledili nalog, ki se nanašajo na različne dejavnosti učencev (avtentične) in na krajevne dogodke.

Čeprav so naloge vzete iz različnih učbenikov za različne razrede, pa se glede zgodovinskih obdobij naloge najpogosteje nanašajo na 20. stoletje oz. čas, ki je bližji učencem, kar je zelo ustrezno, saj lahko lažje odkrivajo krajevno zgodovino zaradi dostopnosti virov.

Odgovori na 4. raziskovalno vprašanje: Katere naloge se nanašajo na domači kraj? kažejo, da so to naloge predvsem prostih odgovorov, ki zahtevajo od učencev, da raziščejo krajevno zgodovino. Pri tem si pomagajo z različnimi zgodovinskimi viri (ustni, materialni, pisni itd.). Učbeniki vključujejo bistveno več nalog, ki se nanašajo na učbeniško besedilo kot na preučevanje domačega kraja. Razpon teh nalog je zelo majhen (1–7), razen v enem od osnovnošolskih učbenikov (1993, 13 nalog).

Naslovnica učbenika za 8. razred osnovne šole iz leta 1978 (Božič, Weber, *Zgodovina za osmi razred*).

43 Božič, Weber, *Zgodovina 6*, str. 133.

44 Gestnín, Melik, *Zgodovina 7*, str. 93.

45 Nešović, Prunk, *20. stoletje*, str. 4.

46 Grobelnik, *Zgodovina za sedmi razred osnovnih šol*, str. 55.

47 Prav tam, str. 61.

48 Nešović, Prunk, *20. stoletje*, str. 22.

49 Prav tam, str. 167.

50 Cvirn, Hriberšek Balkovec, Studen, *Koraki v času. Novi vek*, str. 14.

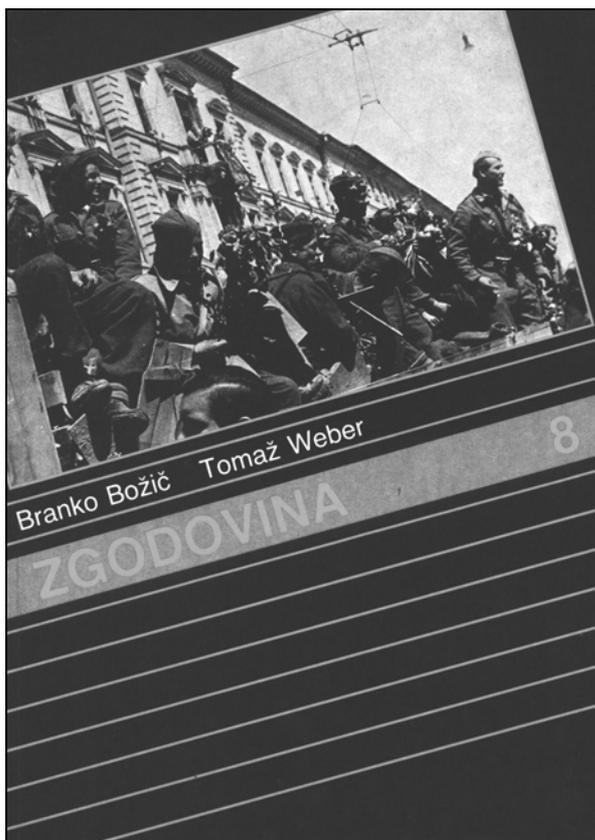
51 Janša-Zom, Kastelic, Škraba, *Spoznavajmo zgodovino*, str. 79.

52 Gestnín, Melik, *Zgodovina 7*, str. 95.

53 Nešović, Prunk, *20. stoletje*, str. 71.

54 Žvanut, Vodopivec, *Vzpon meščanstva*, str. 115.

55 Janša-Zom, Kastelic, Škraba, *Spoznavajmo zgodovino*, str. 74.

Naslovnica učbenika za 8. razred osnovne šole iz leta 1990 (Božič, Weber, Zgodovina 8).

Zaključne ugotovitve

Analiza osnovnošolskih učbenikov za zgodovino, ki so izšli od leta 1945 do 2005 je pokazala, da učbeniki, ki so izšli po letu 1991, vključujejo več vsebin (poglavij in tem), ki se lahko nanašajo na krajevno zgodovino (vsakdanje življenje ljudi, slovenski kraji). Vsi učbeniki vključujejo slikovno gradivo, ki se nanaša na slovenske kraje. Bistveno več je slikovnega gradiva v učbenikih, ki so izšli po letu 1991. Slikovno gradivo se nanaša predvsem na kulturnozgodovinske znamenitosti v glavnih slovenskih krajih. V večini učbenikov se največ slikovnega gradiva nanaša na Ljubljano. Le nekateri učbeniki vključujejo tudi dodatno pisno gradivo, med njimi pa le šest učbenikov vključuje kratke pisne odlomke, ki se navezujejo na slovenske kraje (arheološke najdbe, običaji). Čeprav učbeniki vključujejo različne naloge, pa je nalog, ki se nanašajo na domači kraj malo, izjema je le osnovnošolski učbenik iz leta 1993, ki vključuje največ slikovnega gradiva. Naloge se nanašajo na kulturnozgodovinske spomenike ter na politično, gospodarsko, družbeno in kulturno zgodovino domačega kraja.

Ugotavljamo, da so pisci učbenikov od leta 1945 do leta 2005 poskušali vključevati krajevno zgodovino oz. preučevanje domačega kraja v okviru učbeniškega besedila, slikovnega in dodatnega pisnega gradiva ter nalog, vendar pa ti rezultati kažejo, da bo treba v prihodnosti nameniti krajevni zgodovini in preučevanju domačega kraja bistveno več pozornosti tudi v učbenikih. Predlagamo, da bi pisci učbenikov vključili več konkretnih primerov iz različnih slovenskih krajev tako v okviru slikovnega kot dodatnega pisnega gradiva. Ravno tako pa naj bi več nalog v učbenikih usmerjalo učence k preučevanju krajevne zgodovine oz. domačega kraja v skladu z učbeniško vsebino. Vsebine oz. tematike raziskovanja domačega kraja pa bi bile lahko še druge, npr. zgodovina kraja, zgodovina lokalne cerkve, zgodovina podjetja ali tovarne, zgodovina šole, vloga trgov, prevozna sredstva, kraj na razglednicah, kraj v arhivskih virih, komunalne dejavnosti, delavski domovi, javna razsvetljava, pokopališča, turistične prireditve v kraju, oskrba, komunikacije, onesnaženost okolja, naravne nesreče itd.

Vključevanje krajevne zgodovine v učbenike pri naša več pozitivnih elementov pri pouku zgodovine. "Njena neposrednost pri učencih zbuja zanimanje (kraje in ljudi poznajo, za dogodke so že slišali) in preučevanju nacionalne, regionalne in mednarodne zgodovine dodaja novo razsežnost. Lokalna zgodovina ponuja učencem zanimive priložnosti za sodelovanje z lokalnimi zgodovinarji, poleg tega pa lahko sami delajo kot zgodovinarji in si pomagajo s ključnimi zgodovinskimi koncepti, uporabljajo raziskovalne metode in razvijajo svojo lastno sposobnost za interpretiranje."⁵⁶ Poznavanje lokalne zgodovine pomeni razumevanje sedanje situacije domačega kraja, razumevanje drugih krajev in možnost primerjanja določenega prostora.⁵⁷ Razumevanje domačega okolja je tudi razumevanje regionalnega, narodnega, evropskega in svetovnega okolja, zato je krajevna zgodovina še toliko bolj pomembna pri izobraževanju mladih v 21. stoletju.

VIRI IN LITERATURA

LITERATURA

- Cencič, Majda: Raziskovanje šolske zgodovine. *Šolska kronika – Zbornik za zgodovino šolstva*, 26, 1993, str. 13–18.
- Demarin, Josip: *Pouk zgodovine v osnovni šoli*. Ljubljana : DZS, 1969.
- Stradling, Robert: *Poučevanje evropske zgodovine 20. stoletja*. Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2004.

⁵⁶ Stradling, *Poučevanje evropske zgodovine 20. stoletja*, str. 162.

⁵⁷ *Theses on the Teaching and Learning of Local Histories*, <http://www.eurocliohistory.org/>.

- Theses on the Teaching and Learning of Local Histories by Clio '92, Association of Teachers and Researchers in History Teaching and Learning, Italy, 2003.* <http://www.eurocliohistory.org/> (14. 8. 2004).
- Trškan, Danijela: Metodična struktura sodobnih srednješolskih učbenikov za zgodovino. *Zgodovinski časopis*, 56, 2002, št. 2–3, str. 465–478.
- Weber, Tomaž: *Teorija in praksa pouka zgodovine v osnovni šoli*. Ljubljana : DZS, 1981.
- Weber, Tomaž: Od tradicionalnega do integralnega učbenika zgodovine na Slovenskem (formalni in vsebinsko-idejni vidiki snovanja). *Sodobna pedagogika*, 38, 1987, št. 2–3, str. 184–190.
- Zgonik, Mavricij: *Zgodovina v sodobni šoli*. Ljubljana : DZS, 1968.
- OSNOVNOŠOLSKI UČBENIKI
- Binter, Bogdan: *Zgodovina južnih Slovanov za šesti razred osnovnih šol*. Ljubljana : DZS, 1959.
- Božič, Branko; Weber, Tomaž: *Zgodovina za šesti razred*. Ljubljana : DZS, 1976.
- Božič, Branko; Weber, Tomaž: *Zgodovina za osmi razred*. Ljubljana : DZS, 1978.
- Božič, Branko; Weber, Tomaž: *Zgodovina 6. Ljubljana*: DZS, 1990.
- Božič, Branko; Weber, Tomaž: *Zgodovina 8. 3., delno dopolnjen natis*. Ljubljana : DZS, 1990.
- Cvirn, Janez; Hriberšek Balkovec, Elizabeta; Studen, Andrej: *Koraki v času. Novi vek. Zgodovina za 7. razred osemletke*. Ljubljana : DZS, 2000.
- Dolenc, Ervin; Gabrič, Aleš; Rode, Marjan: *Koraki v času – 20. stoletje: zgodovina za 8. razred*. Ljubljana : DZS, 1998.
- Dolenc, Ervin; Gabrič, Aleš; Rode, Marjan: *Koraki v času. 20. stoletje: zgodovina za 8. razred osemletke in 9. razred devetletke*. Ljubljana : DZS, 2002.
- Gestrin, Ferdo; Hainz, Jože; Mikuž, Metod: *Zgodovina za VIII. razred osnovne šole*. Ljubljana : MK, 1958.
- Gestrin, Ferdo; Melik, Vasilij: *Zgodovina 7.* Ljubljana : DZS, 1986.
- Grobelnik, Ivan: *Zgodovina za sedmi razred osnovnih šol*. Ljubljana : DZS, 1963.
- Janša-Zorn, Olga; Kastelic, Ana; Škraba, Gabrijela: *Spoznavajmo zgodovino. Zgodovina za 6. razred devetletne osnovne šole*. Ljubljana : Modrijan, 2004.
- Janša-Zorn, Olga; Mihelič, Darja: *Stari in srednji vek: zgodovina za 6. razred osnovne šole*. Ljubljana : DZS, 1994.
- Janša-Zorn, Olga; Mihelič, Darja: *Stari in srednji vek: zgodovina za 6. razred osnovne šole*. Četrta popravljena izdaja. Ljubljana : DZS, 2001.
- Janša-Zorn, Olga; Mihelič, Darja: *Koraki v času. Od prazgodovine skozi stari in srednji vek. Učbenik za 7. razred devetletke*. Ljubljana : DZS, 2005.
- Kern, Ana Nuša; Nečak, Dušan; Repe, Božo: *Naše stoletje: zgodovina za 8. razred osnovne šole*. Ljubljana : Modrijan, 1997.
- Melik, Vasilij; Gestrin, Ferdo: *Zgodovina za sedmi razred*. Ljubljana : DZS, 1973.
- Metelko, Antonija: *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*. Ljubljana : DZS, 1963.
- Metelko, Antonija: *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*. Druga, predelana izdaja. Ljubljana : DZS, 1971.
- Metelko, Antonija: *Zgodovina za šesti razred osnovne šole*. Tretja, predelana izdaja. Ljubljana : DZS, 1974.
- Nešović, Branimir; Prunk, Janko: *20. stoletje. Zgodovina za 8. razred osnovne šole*. Ljubljana : DZS, 1993.
- Pečnik, Marija; Pogačnik, Janko; Roš, Fran: *Zgodovina za osnovne šole*. Ljubljana : DZS, 1952.
- Petauer, Leopold: *Zgodovinska učna snov za šesti razred osnovnih šol*. I. snopič. Ljubljana : DZS, 1960.
- Razpotnik, Jelka; Snoj, Damjan: *Raziskujem preteklost 9. Učbenik za 9. razred osnovne šole*. Ljubljana : Rokus, 2005.
- Rode, Marjan; Tawitian, Elissa: *Prvi koraki v preteklost: Zgodovina za 6. razred devetletke*. Ljubljana : DZS, 2004.
- Simonič Mervic, Karmen: *Stari svet: zgodovina za 7. razred devetletne osnovne šole*. Ljubljana : Modrijan, 2003.
- Škerl, France: *Zgodovina za osmi razred osnovnih šol*. Ljubljana : DZS, 1969.
- Žvanut, Maja; Vodopivec, Peter: *Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. razred osnovne šole*. Ljubljana : Mihelač in Nešović, 1995.
- Žvanut, Maja; Vodopivec, Peter: *Vzpon meščanstva: zgodovina za 8. razred devetletne osnovne šole*. Ljubljana : Modrijan, 2000.

ZUSAMMENFASSUNG

Ortsgeschichte in den Grundschulbüchern für Geschichte 1945–2005

Hauptzweck der einschlägigen theoretischen Geschichtsforschungsarbeit war es festzustellen, in welchem Maße die Ortsgeschichte (Heimatkunde) in den zwischen 1945 und 2005 erschienenen Grundschullehrbüchern repräsentiert war. Bei der Analyse wurden die Lehrbücher auf folgende Elemente geprüft: Titel der einzelnen Kapitel und Themen in Inhaltsverzeichnissen, Bild- und zusätzliches Schriftmaterial sowie Aufgaben. Bei allen Elementen wurde die Vorkommenshäufigkeit und Präsenz jener Teile festgestellt, die sich auf die Ortsgeschichte bezogen. Die Analyse der Grundschullehrbücher für Geschichte zeigte, dass die Lehrbücher, die nach 1991 bzw. der Unabhängigkeitserklärung Sloweniens erschienen, mehr Kapitel und Themen enthalten, die sich auf die Ortsgeschichte beziehen (Alltagsleben, slowenische Orte), weil auch der Umfang der slowenischen Ge-

schichte größer wurde. Alle Lehrbücher schließen auch das Bildmaterial ein, das sich vor allem auf kulturhistorische Besonderheiten größerer slowenischer Orte, insbesondere auf Ljubljana, beziehen. Nur wenige Lehrwerke enthalten zusätzliches auf die Ortsgeschichte bezogenes Schriftmaterial. Durch verschiedene Aufgaben in Lehrbüchern werden Schüler zur Erforschung ihres Heimatortes angeregt. Die meisten Aufgaben beziehen sich auf kulturhistorische Denkmäler sowie auf die politische, wirtschaftliche, gesellschaftliche und kulturelle Geschichte des Heimatortes. Es kann festgehalten werden, dass Grundschullehrbücher Elemente der Ortsgeschichte einschlossen, jedoch in einem zu geringen Maße. Darum schlagen wir vor, dass Lehrbuchverfasser in Zukunft mehr Material (vor allem Schrift- und Bildmaterial) in Zusammenhang mit verschiedenen Ereignissen aus verschiedenen slowenischen Orten einsetzen. Mit Kenntnis und Verständnis der gegenwärtigen und vergangenen Situation des Heimatortes geht auch ein besseres Verständnis des regionalen, nationalen, europäischen und Weltmilieus einher. Darum nimmt die Ortsgeschichte einen bedeutenden Platz in der Ausbildung der jungen Generation des 21. Jahrhunderts ein.